

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну

Назва дисципліни	DS041 Орнаментика та етнодизайн/ Ornaments and ethnodesign
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітня програма	Графічний та мультимедійний дизайн
Семестр	I семестр (за скороченою формою навчання) III семестр (повний термін навчання)
Кафедра	Кафедра інформаційних, мультимедійних технологій та дизайну
Курс	1 курс (за скороченою формою навчання) 2 курс (повний термін навчання)
Анотація курсу	<p>Освітній компонент «Орнаментика та етнодизайн» включає в себе знання про поєднання сучасних художніх технологій і етнокультурних народних традицій в українському мистецтві. В процесі вивчення даної дисципліни студенти знайомляться з прийомами побудови орнаментальних структур. Головний шлях розвитку самого етнодизайну, як культурномистецького явища – шлях традиціоналізму, який передбачає створення нового за рахунок старого, а також має міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами, які є необхідними передумовами для вивчення зазначеного курсу: «Рисунок», «Живопис», «Композиція в дизайні», «Історія мистецтва», «Кольорознавство» «Основи формотворення», «Комплексне проектування».</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none">- етнічну символіку кольору, геометричних

	<p>фігур; - символи понять та образів релігії, землі та природи людства;</p> <ul style="list-style-type: none"> - значення символів стародавніх та сучасних культур; - етнічні символи кольору, чисел, геометричних фігур, символів понять та образів релігії і природи людства, - стародавні культури із сучасною символікою в дизайні; вміти: - аналізувати особливості та значення кольору, елементів природних, геометричних фігур національного орнаменту; - використовувати загальні системи етносу, що охоплює філософські, релігійні та психологічні символи (міфологія, стародавні містичні ордена, «земна» символіка мінералів, рослин, тварин); - самостійно працювати з науково-просвітницькою та технічною літературою поглиблюючи й - удосконалюючи формування етнічної символіки та її предметного наповнення.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=711
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Сіра Оксана Валентинівна СДН «Moodle»: повідомлення в чаті Email ciraoksana56@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_gd25.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	<p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну комунікацію.</p> <p>ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>

	<p>ЗК 06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 09. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Перелік спеціальних компетентностей (СК)</p>	<p>ФК 02. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.</p> <p>ФК 03. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.</p> <p>ФК 05. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.</p> <p>ФК 06. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).</p> <p>ФК 07. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.</p> <p>ФК 08. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.</p> <p>ФК 10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).</p> <p>ФК 11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти</p>

	<p>підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.</p>
<p>Перелік програмних результатів навчання</p>	<p>ПРН 01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.</p> <p>ПРН 02. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення</p> <p>ПРН 04. Визначати мету, завдання та етапи проектування.</p> <p>ПРН 06. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.</p> <p>ПРН 07 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньопроектних вирішень.</p> <p>ПРН 08 Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.</p> <p>ПРН 11 Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.</p> <p>ПРН 12 Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 13 Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.</p> <p>ПРН 14 Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні, практики.</p> <p>ПРН 15 Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнотдизайну у</p>

	<p>мистецьких практиках.</p> <p>ПРН 16 Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 18 Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.</p> <p>ПРН 19 Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.</p>
--	--

Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 180</p> <p>Кількість кредитів – 6</p> <p>Кількість лекційних годин – 0</p> <p>Кількість практичних занять – 60</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60</p> <p>Форма підсумкового контролю – екзаменаційний перегляд</p>
Методи навчання	<p>1. За джерелом одержуваних студентами знань: вербальні, наочні, практичні методи (виконання практичних робіт).</p> <p>2. За рівнем пізнавальної активності і самостійності студентів:</p> <p>1) Пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний;</p>

	2) Частково-пошуковий або евристичний.
Зміст дисципліни	
1 семестр	
Тема 1. Орнаменти етнографічних регіонів України (створення копій орнаментів).	Пошук традиційних орнаментів етнографічних регіонів та розміщення його в задану композицію (формат А2) олівець, гуаш. Відбір знайдених частин орнаментів, розробка цілісного ескізу. Пошук шрифту та його розміщення відповідно до елементів

	зображення. Рівновага всіх елементів композиції. Розробка графічної частини. Підбір відповідних кольорів. Виконання роботи в кольорі.
Тема 2. Творча композиція на основі орнаментів етнографічних регіонів.	Розробка ескізів та створення декоративного панно на основі орнаментики етнографічних регіонів (формат А2), гуаш. Рівновага всіх елементів композиції. Розробка графічної частини. Підбір відповідних кольорів. Виконання роботи в кольорі. Оформлення роботи та її презентація.
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ІІІ	Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ. Під час виконання завдань з рисунку та живопису використання ІІІ не передбачено.
Система оцінювання	
<p>Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль.</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.</p> <p>Підсумковий контроль відбувається у формі екзаменаційного перегляду (іспиту).</p> <p>Розрахунок підсумкової оцінки</p> <p>Підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (Т), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють 0,5.</p> <p>Формула: $O=(S \times 0.5)+(T \times 0.5)$.</p>	

Накопичення рейтингових балів з навчальної дисципліни	
Практичні завдання (2 теми)	Сума балів
1 семестр	
Тема 1. Орнаменти вишивки етнографічних регіонів (створення копій орнаментів).	25
Тема 2. Творча композиція на основі орнаментики етнографічних регіонів України.	25
Індивідуальні завдання	
1. Орнаменти вишивки етнографічних регіонів (створення копій орнаментів), допрацювання	25
2. Творча композиція на основі орнаментики етнографічних регіонів України, допрацювання	25
Разом	100
Екзаменаційний перегляд	100
Всього балів	200*0,5

Накопичення рейтингових балів на перегляді

<i>№</i>	Види навчальної роботи	Мах. кількість балів
<i>1</i>	<i>Правильність виконання робіт</i>	20
<i>2</i>	<i>Конструктивність, дотримання загальних пропорцій та об'ємів</i>	20
<i>3</i>	<i>Оригінальність робіт</i>	20
<i>4</i>	<i>Оформлення</i>	20
<i>5</i>	<i>Охайність</i>	20
<i>Разом</i>		100

Оцінка за перегляд ставиться лише при наявності всіх виконаних завдань

Критерії оцінювання знань студентів

Бали	Критерії
20-25	виконана робота відповідає вимогам, що поставлені у завданні: композиційна рівновага в площині заданого формату; міцна лінійно-конструктивна побудова, вірні пропорції предметів та співвідношення всіх величин в композиції; правильне відображення загального живописного колориту, об'єму та форми предметів, світлотіні засобами живопису чи рисунку

15-19	виконана робота відповідає вимогам, що поставлені у завданні, але допущено деякі помилки в композиції, рисунку чи кольорі, які не суттєво впливають на сприйняття роботи
10-14	виконана робота не цілком відповідає вимогам, що поставлені у завданні: допущені помилки в побудові композиції, рисунку або колористичному рішенні, які кінцево складають враження незавершеної та не цілісної роботи
5-9	виконана робота не відповідає вимогам, що поставлені у завданні: допущено багато помилок: композиція невірноважена, другорядне не підпорядковане головному; в рисунку грубо порушені співвідношення величин та пропорції предметів; засобами живопису не передані світлотінь, форма предметів; колір не витриманий в тепло-холодних і тональних закономірностях живопису, відсутній цілісний загальний колорит живописної композиції
1-4	робота з неграмотним композиційним вирішенням, з грубим порушенням у відтворенні форми та передачі основних пропорцій предметів, що зображуються, які змінюють основні параметри натури; невдале вирішення в тоні та в кольорі предметів, а також за відсутність повітряного середовища, в якому вони знаходяться; за відсутність навичок володіння технікою рисунку чи живопису; незнання базового матеріалу

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах

FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

Базова література:

1. Касьян Т., Сіра О., Куколь С. Особливості орнаментів трипільської культури. Міжнародна мультидисциплінарна наукова інтернет-конференція: «Вісімдесят шості економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки». Культурологія. С. 143-147. 2024
2. Чегусова Зоя. Професійне декоративне мистецтво України доби глобалізації / голов.ред. Г.Скрипник ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України.Київ , 2023. 560с.(укр.- англ. тексту), 814 ілюстрацій.
3. «Образотворче мистецтво», Чис.1-2, «Софія-А», м. Київ. 2024, С. 1-144.
4. Анна Веретільник В 31 Квіти життя. Посібник з декоративного розпису. Черкаси., 2025, 36с.: 14 лист.
5. Удріс-Бородавко Н. Графічний дизайн з українським обличчям / Наталя Удріс – Бородавко. Київ: ArtHuss, 2023. 204 с.
6. «Образотворче мистецтво», Чис. 1-2, «Софія -А», м. Київ. 2023, С. 1-102.
7. «Образотворче мистецтво», Чис. 3-4, «Софія -А», м. Київ. 2022, С. 1-144
8. «Образотворче мистецтво», Чис. 1, «Софія -А», м. Київ. 2021, С. 1-152.
9. Пікард Ч. Кнопф Дж., Гувейз, Фокус. Колір і світло / Чарлі Пікард. Джаміла Кнопф, Гувейз, Натан Фоукс. Пер. із англ. Наталія Купрійчук. Серія «Від майстрів мистецтва», Київ: ArtHuss, 2024. 384с.
- 10.«Образотворче мистецтво», Чис. 2., «Софія-А», м. Київ. 2021, С. 1-156.
11. Мирослава Мудрак, Селянське – модерне Наївне/народне. Родовід, Київ. 2025 р., 144 с.

Електронні джерела:

1. Виставка писанок у музеї трипільської культури в Переяславі: чому так і що в ній цікавого. URL: <http://surl.li/tzoff>
2. Орнаментована кераміка трипільської культури. URL: <http://surl.li/trjjo>
3. Особливості композиційної структури орнаментів: веб-сайт. URL: <https://studfiles.net/preview/5453999/page:6/>
4. Праукраїнські і протоевропейські зображення. URL: <https://ukua.vedavrat.org/Jyotish/11686/images-of-pro-ukrainian-and-protoeuropean-culture>
5. Роль народного мистецтва у формуванні особистості. URL: <https://ukped.com/statti/skarbnichka/7430-rol-narodnohomystetstva-u-formuvanni-osobystosti.html>

6. Трипільські мотиви URL: <http://surl.li/trjwm>
7. Українські вишиванки: орнаменти, символи і особливості за регіонами.
Історія і сучасні міфи. Оріся Шиян. URL: https://zaxid.net/statti_tag50974/